

Pesta 12/24 decembrie.

Va ești dominec'a. | Redact. : strad'a arborelui verde nr. 40.

Nr. 50.

Anulu VII, — 1871.

Pretulu pe anu 10 fl., pentru Romanf'a 2 galbeni.

O data...

Odata fericirea,
Placerea si iubirea
Si mie-mi surideau ;
Si dilole-mi senine,
De voluptate pline,
Curendu se strecorau.

Priveam atunci la sóre,
Si falnic'a-i splendóre
Mai dulce mi-para ;
Priveam la lun'a plina,
Si palid'a-i lumina
Mai blanda s'aretá.

Si mandre stelisióre,
Si d'albe florióre
Mi-surideau voiosu ;
Si érb'a prin livede,
Erá atunci mai verde,
Ceriulu mai luminos.

Speranti'a cu dulceti'a
Me incantá ; si viéti'a
Mi-erá unu paradisu ;
Dar ah ! crudel'a sórte,
Ne despartí prin mórte,
Si tóte fura visu !...

Aureli'a.

O data...

Amoru si abnegatiune.

— Novela. —

(Urmare.)

Silvi'a rosî, — unu strigâtu de bucurîa se oprî pe budiele ei, dar avû atât'a potere, ca sê-si predomnéscă emotiunea.

— Si unde e elu? — întrebà ea dupa o pauza scurta pana-ce Julianu inchise usi'a de diumetate deschisa.

— In Transilvani'a, si dupa cum am intielesu, dóra si-au incredintiatu o féta din orasiulu C... unde au facutu censur'a advocatiale. I gratulezu!

Silvi'a devenî mai palida decâtu paretele. Ea nu mai audî cuvintele din urma ale lui Julianu. Si-astrinse inca-odata poterile si parasî chili'a.

Acést'a fu ultim'a lovitura, si cea mai dorérosa; acum si-esplicá ea tacerea lui Septimiu. Ultim'a-i sperantia devenî fumú, si frumósele ilusiuni se nimicira de stanc'a realitâti!

Preste o luna, dupa re'ntórcerea familiei B. din caletoria, aflâmu pe Silvi'a in chili'a ei, pe fruntea-i de marmore se reflectá dorerea sufletéscă, ochii-i mari si negri represintau dóue isvóre de margaritariu cerescu, man'a-i alba tienea o epistola, pe care voiá sê-o sigiledie. Noi, ca sê ne indestulimu simtiulu curiositâti, sê cercâmu cuprinsulu ei:

„Domnulu meu!

„Nu cugetá, câ in aceste pucine cuvinte me incercu a-ti descrie suferintiele si dorerea, ce-mi apasa sinulu de la despartîrea nóstra; nu-ti vorbescu despre sincerulu meu amoru, ce-lu pastraiu in anim'a-mi curata, care inca nu cunoscea reutatea, si fatiarielé lumei; inse de parte de mine, de a-ti face vre-o mustraré. Singur'a mea intentiune e, de a-ti díce ultimulu si eternulu „adio“, ce dta mi-lu-ai amintitu la ultim'a nóstra convenire, — sciindu póte, câ nu ne vomu mai revedé.

„Fíi fericitu cu alés'a dtale, uitandu fiintia, care pórtă in sinulu seu imaginea ce a nefericitu pe

Silvia.“

Silvi'a sigilá epistol'a, si credu câ dvóstra a-ti gâcitu cui erá adresata.

Erá nópte.

In castelu nimene nu conturbá liniscea ce dominá in natura, numai o fiintia veghiá: acés't'a erá Silvi'a.

Deodata, pe coridoru se audî unu sgomotu usioru, si usi'a de la chili'a Silviei se deschise cu precautiune.

— Tu esti, Maria? — întrebà ea sarindu de pe divanu, si apropiandu-se de femeia ce intrá-se.

Acést'a erá fét'a de casa, in servitiulu dnei B., si scopulu venirii ei lu-vomu aflá mai tardû.

— Si cine alt'a, acum la mediulu noptii, candu nici paserea nu misca! — observà ea.

— Asié dar, dupa cum spunea mam'a, mane o se pleci? — întrebà Silvi'a.

Mari'a facû semnu afirmativu, si puse man'a pe usia, ca sê véda, de e inchisa bine.

Silvi'a scóse din albumulu de pe mesutia epistol'a ce noi o cunóscemu, si o predede Mariei, dícêndu in tonu abié audîbilu:

— Ací e epistol'a, grigesce-o bine, si nu cruitá ostenéla pentru de a-lu aflá.

— Grigea mea. Tóte le voi face, si de asiu petrece o luna cautandu, totu-si trebuie sê-lu gasescu.

Mari'a luá epistol'a, o ascunse in sinu, si se departá incetu, neobservata de nimeni.

O femeia tinera, ce ne pare cunoscuta, câ-ci noi o intelniramu la Silvi'a, aceea, careia i incredintia-se dinsă epistol'a adresata lui Septimiu, si o cunóscemu sub numele de Mari'a, acum o vedemu intrandu in una din frumósele case ale orasiului C...

— Iertare domnisióra, — agrai ea, suindu treptele, pe o juna fetitia ce stá radiemata pe coridoru — mi se spuse, câ ací locuesce dlu advocatu Septimiu D. Óre nemeritu-amu?

— Da! — response întrebat'a — dinsulu locuesce aci josu, dar nu-lu afli a casa.

— Si candu l'asiu poté aflá? — întrebà ea atinsa cam neplacutu pentru respunsulu negativu, — amu sê-i predau o scrisóre!

— Cu siguritâte nu-ti potu raspunde, inse decum-va nu mai poti vení, incredintieza-mi-o mie.

— Nu potu sê o dau nimerui, afara de dinsulu.

— Pentru ce nu? eu i voi redá-o precum mi-o dai. Póte câ ai si altu-ce-va?

— Afara de acést'a chartia nimica, — response ea scótiendu din sinu epistol'a, — dar totu-si, doriám sê vorbescu insu-mi cu elu. Inse fiindu-câ sum silita a plecá asta-di de aci, me vedu constrinsa a-ti-o dá dtale, rogandu-te sê-i o predai câtu mai ingraba.

— Nesmintitu! — o asigurà ea, luandu epistol'a. — Dar am si uitatu sê te intrebu. de unde vini si incatreu caletoresci?

— Scrisóre femeiesca, — murmurà ea in sine, frapata.

— Eu vinu din Romani'a, si caletorescu catra unu satu, nu departe de aci. E loculu nascerii mele. In Romani'a servii ca féta de casa la boerésa B. si plecandu de acolo, adause ea apropiandu-se, mi-a incredintiatu óre-cine acésta epistola.

— Esti romana de nascere?

— Numai despre mama, tata-meu e un-guru, inse eu am crescutu in Romani'a.

Apoi mai rogandu-o, sê nu uite de epistola, se departà escusandu-se inca pentru indres-nél'a ce avuse-se.

Nu te mirá, stimate lectoru, de curiositatea necunoscutei nóstre, câ-ci i vomu face numai decâtu cunoscinti'a, si ne vomu convinge, câ are dreptate de a fi astfelu.

Domnisiór'a Elen'a, asié se numiá frumós's'a juna cu plete aurie si ochi de viorele, erá fic'a unei veduve avute, ce-si concentrá tóta bucuri'a intr'ins'a, si dorea din totu sufletulu, sê fericesca pe unic'a sa copila, prin unu barbatu cultu si frumosu. Si ce e mai multu, ea consultà anim'a fiicei sale, si ambele si-ajunsera scopulu, câ-ci Elen'a erá mirés'a lui — Septimiu...

Precum vediuramu mai susu, asardulu midiloci, ca epistol'a Silviei sê vina de-a dreptulu in manile rivalei sale. Resultatulu lu-vomu afliá mai tardîu.

O presimtire secreta sioptea ne'ncetatu Elenei, sê franga sigilulu si ea-i urmà.

Cetì epistol'a...

Acést'a chartia devenì veninu omoritoriu pentru anim'a sermanei copile. Mórtea négra i aru fi parutu mai dulce decâtu acésta desamagire crudela. Ea credea, câ si-dâ man'a unui'a, care, ca si anim'a ei inocenta, nu a nefericitu pe nimene, si prim'a sa amóre, precum-i jorà elu adese, erá asié dar insielare!

Unu suspinu dorerosu isbucnè din pieptulu ei. Luà epistol'a si alergà la mama-sa. I narà tóta decurgerea conversatiunii cu aducatória epistolei, predandu-i-o lacrimendu.

Caractèru Elenei erá sublimu. Neconsiderandu amorulu seu ferbinte, ea compatimea din sufletu pe Silvi'a, si se decise a abdîce de mirele ei in favórea rivalei necunoscute, cu tóte câ diu'a cununieii se apropiá-se.

Dóue dñle dupa acést'a intemplare, Elen'a siedea singura la mesuti'a-i de lucru, resfoindu

unu albumu, si privirea-i umeda se oprì cu dore a supra unui portretu, — erá acela alu mirelui seu.

— Cátu de nefericita sum! — suspinà ea aplecandu-si fruntea d'alba pe mana, asemenea unei rose, vesteda de ventulu aspru.

O batatura lina in usia o desceptà din meditatiunile-i triste, si fara a fi esprimitu inca respunsulu cuvenitu, usi'a se deschise. Erá Septimiu.

— Sarutu manile, scumpa Elena! — o salutà elu intrandu.

— Plecatiune, — fu respunsulu Elenei, si colórea palida a fecei sale facù locu unei rosietii fugitive.

— Pentru Ddieu! ce ti-e, scump'a mea?! Tu esti schimbata! — esclamá elu, apucandu rapede manuti'a miresei sale.

— Acést'a mana nu-e mai multu a dtale, dle! — respunse ea cu o vóce, ce aru fi fostu in stare a miscá si pe tigrulu celu mai furiosu, retragendu-si cu iutiéla man'a.

— Esplica-te Eleno!... Te rogu, te conjuru!...

— Am sê-ti dau o epistola, — dñse ea cu o recéla, invederatu fatiarita, si-i intinse epistol'a ce o vediuramu d'atâte-ori.

Septimiu cunoscù trasurile scrisórei, si man'a-i tremurá vidîbilu, atingandu charti'a. Intréga-i fintia se cutremurà.

Elu prevedea urmâriile infidelitâti sale. Unu fiору de mórte-i strabatù nervele, si statea ca impietritu inaintea Elenei, par' câ ar fi statu inaintea judecâtiiei eterne!

— Care sunt causele, de-ai joratu amoru acelei fintie nefericite? Si parasindu-o, voiesci acum a me neferici si pe mine?!... Credu câ am dreptulu sê te intrebu! — dñse Elen'a ridicandu-si capulu auríu cu o demnitate ange-résca.

(Finea va urmá.)

Anastasia Leonescu.

Franciscu si Anna.

— Novela anglesa. —

(Urmare.)

Indesiertu s'a cercatu a o face ca sê abdîca de lucrulu greu; Ann'a a tienutu de in-gratitudine cerésca, a se lasá de lucru; pana-ce nu va sosí timpulu; Franciscu adeca latíse in baia scirea, câ femeile se voru departá de la lucrulu de baia, fiindu-câ s'a vediutu câ acestu lucru e barbaria.

IV.

Franciscu erá unu june de 18—20 ani, vesel, originalu câte odata, inse fantasticu si nu pré docile; fara indoiéla. câ inca in primele díle i ar fi datu drumulu din baia, déca nu l'ar fi recomen-
datu, inspec-
torelui baiei,
insu-si pro-
prietariulu
ei. — Pe in-
spectorelu
si-l'a instrai-
natu, pentru
câ totu-de-
una se caia
pentru as-
primea, cu
care a ve-
diutu câ trac-
téza pe socii
sei; se bat-
jocoria, mur-
murá si in-
semná bine
cu ochii totu
ce vedea, —
la tóte intre-
bârele si a-
menintiârele
respundea cu
risetu. Prin
portarea a-
cést'a, de si-
ne urméza,
câ si-a casti-
gatu simpa-
thí'a baiesi-
loru munci-
tori, de si
lu-cugetau
de superbu.
Franciscu, ce
e dreptu, ni-
ci odata nu
a fostu tare
familiaru fa-
tia cu ei.

Nici-odata
nu se infatisia la jocurile si jocariele loru, nici in cârcime, unde in o dí pradau ceea ce, cu multa ostenéla si sudóre, castigasera in timpu de 14 díle.

Acést'a portare a lui Franciscu tradá des-

pretiulu dinsului fatia cu socii sei, ceea ce nu odata i-ar fi caditu pe gatu, déca nu ar fi molcomitu totu-de-uua mam'a sociloru sei cu glume alese. Acestu june a trasu de totu a supra sa atentiunea junei Anne.

Dupa-ce, in câte-va septemani lu-petrecù cu cea mai mare atentiune, vóiá a scí ce-va mai detaiatu despre pusetiunea lui familiara. Acést'a nu erá usioru. Sub timpu muncéi, lucrá in departare unulu de altulu, ér sub pausa, Ann'a nará fabule, istoriore séu invetiá pe miculu copilasiu a lui Tom, ceea ce de unu timpu i causá mare desfatere.

Ann'a erá numai de 15 ani, dar atentiunea care o atrase a supra-si Franciscu, a fostu ce-va neliniscitoriu pentru ea, câ-ci in anim'a ei s'a incuibatu unu simtiu necunoscutu. Ea sciea fórte bine câ in trecutulu junelui zace

Resbelulu.

ce-va secretu.

Educatiunea dinsului nu s'a vediutu a fi in paralela cu lucrulu de care se ocupá. Cetea, scriá si sciea tóte istoriele cari le sciea Ann'a, si i imprumutá ei carti, din cari pote

obiecte n oue. Pe langa t te aceste, Ann'a indemnata de  re-care nesecuranta, a denegatu ori-ce avis ri din partea sa.

In o d  oscire particulara a circulatu prin bai'a de carbune. In manile lui Franciscu au vediutu baiesii unu orologiu frumosu, care se-

men  deplinu cu orologiulu unui caletoriu, ce cu o d maiinainte, cercetandu bai'a, asi i se fac  de reu, inc tu a fostu silitu a-si desface vestmintele, cu care ocasiune multi a vediutu la dinsulu acelu orologiu incarcatu cu multime de diamante. Ca unu baiesiu muncitoriu, pe cale drepta s -si castige asi e avere, la totu casulu s'a vediutu cu nepotintia, si analogi'a intre cele d ue orol ge au nascutu suspitiunea, — c  Franciscu a rapitu orologiulu.

Si inainte de a fi potutu d ce in aperia sa unu singuru cuventu, lu-prinsera si lu-legara judecandu-lu, c  conformu datinei din b ile englese, se sufere de la fie-care baiesiu mai june c te-o lovitura de m tia.

In locu de biciu adeca, folosescu o m tia viua, care in ac sta pedepsire si ea cade victic st'a ped psa indatinata pentru furi, ne

reamintesc timpurile barbare. Franciscu, a caruia fatia imbracase paliditatea fricei, pana-ce ochii i ardeau de flacar'a manei, indesiertu cerc  se ajunga la vorba, pentru ca s  scape de legaturi.

Pe fetiele tuturoru se pot  cet  o indestulire tacuta, care at tu cei mai mari, c tu si cei mai mici o av , vedindu umilirea si pedepsirea aceluia, care prin infruntare si batjocorire i-a iritatu de at te-ori.

Lucratorii acum s'au coadunatu si se gat  alu conduce pe delicuentu la locul, unde in totu decursulu pedepsirei avea de a-si tien  capulu plecatu intre genunchi, candu de odata au navalitu Ann'a in cerculu, ce incungiur  scen'a ingrozit ria si a cerutu ascultare pentru unu momentu. La privirea nefericitulu Franciscu, care er  osenditu la o ped psa at tu de rusinat ria

Pacea.

si barbara, Ann'a a uitatu t ta neincrederea si t te simtiurile neliniscit rie, asi e inc tu inaintea ei st  numai starea ingrozit ria a nevinovatulu Franciscu, pentru c  ea, cu totu dreptulu, lu-tienea de nevinovatu.

Aflarea orologiulu o intarea numai in cre-

dinti'a, cã nu s'a insielatu, candu pe dinsulu l'a cugetatu de o alta stare, ér nu de cea a baiesiloru muncitori, a caroru vestminte le portá si in a caroru lucru se impartasiá.

Au cugetatu la suferintiele parintelui seu, ca si cum si acest'a ar fi sacrificiulu unei asemeni pedepse, ... si a tremuratu pentru parintii lui Franciscu.

Protestarea dinsului in contr'a sórtei so-ciloru sei inca aretá cã are anima buna, si dissimientulu aretatu fatia cu tractarea brutala, au doveditu cã dinsulu are o crestere mai buna.

In anim'a Annei indata s'a stêrnitu simtiulu iubirei fraterne fatia cu condamnatulu, — si cu audacia a navalitu in cét'a flagranfa de resbunare. Dar din tóte partíle a sunatu : Nici o indurare ! si numai miaunatulu mâtiei sberatórie au intrecutu urletulu lucrasiloru, cari grabiau la loculu acest'a.

Angerulu baiei cu fortia au demandatu lucrasiloru, si animele au inceputu a se mai linisci.

— Cine va aruncá antâi'a pétra a supra lui? — eschiamã ea. — Unde e adevieria pe-catului lui, martorele?... Nu potu esiste dóue orológe deplinu analoge? Astu-feliu de lucru, ce e dreptu, nu si-lu póte procurá unu lucrasiu din baia, dar óre nu póte fi elu remasiti'a unei avutii de mai nainte? Franciscu inainte de ast'a de securu au fostu in alta stare decãtu cum e in presinte... Nu dara, cã si voi l'ati numitu lordu travestitu?... Si de unde sciti voi aceea, cã a peritu orologiulu streinului ace-luia? Si déca acest'a intru adeveru ar fi orologiulu acelui streinu, nu a potutu óre vení in man'a lui Franciscu altu-cum, decãtu chiar numai prin furtu? Aici, unde omulu e espusu la atâte pericle, nu a potutu face dinsulu unu serviciu demnu de atare donu? Intrebata-ti pe strainu? Sciti cã a avutu cauza de a se plange? Dóme Domnedieule, asié iute a aduce judecata fara a scí starea lucrului? Aduceti-ve a minte de istori'a omului aceluia, despre care v'am naratu, cã pentru unu pecatu care nu l'a comis nici odata, si-a finitu viéti'a pe esiafodu. Ómenii l'au cugetatu vinovatu pana candu desvelindu-se impregiurãrile s'a aretatu nevinovati'a dinsului. Si sub acésta pedépsa cruda, care o mesurati voi a supra lui, óre nulu póte ajunge si pe elu ór'a ultima? Cugetati la blastemulu parinteloru lui, care se incarca a supra vóstra.

Erá indoiéla, cã óre cuvintele Annei potu mantuí pe Franciscu...

Pana candu a vorbitu ea, superiorii baiei au inceputu a ponderá lucrulu.

Anume inspectorulu supremu si-a readusu a minte cuvintele, cu cari i-a fostu recomen-datulu capitanulu pe acestu june, si s'a cugetatu cã: de ce pecatu va avé a dá séma, déca va esecutá a supra lui Franciscu acésta pedépsa ne-legala.

Si, multiamita autoritãtii inspectorelui supremu si a superioriloru, femeile si câti-va lucrasi, a supra carora influintiara cuvintele Annei, nu aprobara sentinti'a... cu totii au abdísu de a pedepsi pe Franciscu si i deslegara manile cu observatiunea, cã ér lu-voru legá si lu-voru si pedepsi, déca se va dovedí cã e vinovatu.

Candu, la privirea lui rogatória i-a scosu din gura scalusiulu, desperatiunea lui au inceputu a scadé, dar abié potea vorbí, si intorcându-se catra Ann'a, díse:

— Fiica!... tie... tóte ti-le voi spune!...

Dar in momentulu acest'a, trasurile i s'au schimbatu, fati'a i-a devenitu rosiu purpuría, manile si-i le-a inelestatu de a supra capului, si a cadíutu fara consciintia de sine.

Ann'a a strigatu cu taría; lucrasii nelinisciti priviau unulu la altulu, ér inspectorulu supremu a demandatu ca: pe Franciscu sê-lu duca indata afara din baia.

Urmarea a aretatu, cã copil'a au avutu dreptu. Orologiulu nu a fostu a streinului; Franciscu, pe care cu mare greutate l'a reintorsu la viétiã, a fostu purificatu; amaritu prin portarea so-ciloru sei, nu a voitu a se mai reintórce in baia. Dar inainte de ce ar parasí acésta regiune, au mersu inca odata in baia, ca sê-si iã-e adio de la cunoscutii sei sinceri. Indata ce a ajunsu in baia, au grabitu mai antâiu la miculu copilasiu alu Lucy-ei.

Acolo stete miserulu deschidietoriu de usia, in vestmentulu seu miseru, si tienea sfór'a usiei, pentru-cã chiar atunci trecea pe acolo o careta cu carbuni. Intre lacrimi s'a despártítu de micutiulu copilasiu, din a carui gura n'a audítu nici odata versu de tânguire, de-si in coridorulu angustu si in pescer'a umeda duce o viétiã atâtu de misera, incãtu in asemenare cu dinsulu, unu cane brutu, care respira aerulu curatu, gusta dulcetile paradisului lui Mohamedu.

Abié pasí mai departe, candu i atinsera urechile nisce suspine doreróse. O debila femeia betrana se têraiea prin unu coridoru umilu si angustu.

liser'a femeia, care castigá panaa de tóte dfilele pentru barbatulu si copii sei bolnavi, tãraindu-se in patru branci, tragea o careta mica, ingreuiata cu carbuni si intarita cu lantiu. I donà câti-va penci, ea i multumí suspinandu din anima, ér elu cu repediune si-intórse ochii de la acésta icóna ingrozítóre.

De Ann'a s'a despartítu in modulu ceļu mai afabilu. Pentru-câ singuru ei i poté multamí mantuirea s'a. Ann'a, i-a primitu felicitãrile cu ochii tîntiti la pamentu.

— Audacia! — i dîse Franciscu la ultim'a strangere de mana, — audacia iubita copila, câ-ci ti-vei ajunge scopulu. — Nu preste multu trebue sê scíi: Cine sum eu si cum mi-resplatescu detorint'a mea!...

V.

Avemu cauza fondata de a crede, câ Franciscu si-a valorisatu amenintiãrile desu repetíte; pe proprietariulu baiei, adeca, l'a incunoscintiatu despre abuzurile, la cari fuse martore. Nu preste multu dupa departarea dinsului s'au infacisiatu mandadari, pentru a cercá cu asprime bai'a, manipularea lucrului si modulu de tractare. Tramiterea loru avea scopu binevoitoriu, totu-si infacisiarea loru escãnemultiãmire generala.

Baiesiulu cugetá de tiranía, déca se schimbã óre-ce regula care aduce schimbare in modulu de vietuire alu dinsului.

Mandatarii fura tare surprinsi, si observara destulu de chiar, in ce modu inconvenientu se supunu baiesii la inspectiune.

Unulu dintre mandadari, in relatiunarea sa, asié vorbesce:

„In coridórele cele fórte anguste, cari abié su-de 20 degete inalte, trebuie sê me tãrai in patru branci. In unele locuri peptulu meu atinge pamentulu, incãtu intru adeveru me tãraiam ca si brósc'a tiestósa, pana ce am ajunsu la loculu lucrasiloru primari. — Prin unulu din ducturi trebui sê me tãrai in spatiu de 1800 picióre. De alta-data m'a trasu unu baiesiu pe o scandura asediata pe patru rotitie; capulu si piciórele mi-depindeau la pamentu si necontenitu m'a torturatu cugetarea, câ óre-care dintre stancele, cari me amenintiã pretutindene in calea periculósa, me va raní, séu cadiendu, me va sfarmá. Si a trebuitu sê me pazescu ca sê nu tradezu nici cea mai mica temere, pentru câ ori-ce temere escitá batjocur'a baiesiloru, si periclulu se marea si mai multu prin glumele loru. — Asié s'a intemplatu odata, câ a tre-

buitu sê apucu din man'a conducatoriului lamp'a Davyana, pentru-câ am observatu, câ unu misielu tare suspitosu a voitua o deschide si flacar'a ei a o pune in relatiune cu gazulu periculosu.

(Finea va urmá)

Adio-ulu ostasiului.

Me ducu codru de la tine,
Plange-a frundi'a dupa mine;
Dulce-m'oiu, nu multu va fi,
Duce-m'oiu, n'oiu mai veni!

Frundia verde 'n creangu de nucu,
Vine timpulu, sê me ducu.
Mai dâ-mi gur'a ta mandrutia,
Sê sciu candu mi-ai fostu dragutia,
Mai sarutã-me o data,
Sê sciu candu mi-ai fostu amanta!

Frundia verde rosmarine,
Me ducu draga, de la tine.
Iã mandrutia anelulu meu
Si-lu padiesce 'n sinulu teu,
Si-apoi inca-o imbratîsiare,
Mai pe urma-o sarutare,
Cã nu sciu mandrutia mea,
Candu ne-vomu mai revedé.

Frundia verde floricea,
N'a bade maram'a mea,
Si candu vei privi la ea,
Sê nu uiti câ ne-amu iubitu
Cu-unu doru mare, nefinitu,
Si cum-cã amoru ca-alu nostru
Nu-i pe lume, nici n'a fostu!

Frundia verde maracine,
Decãtu se remanu de tine,
Du-me bade si pe mine!
— Siedi a casa dorulu meu,
Cã-ci pe unde me ducu eu,
Sê ferésca Ddieu!

Nu-i verdétia,
Nici viétia,

Nici e pane, nici e grãu,
Numai sange pana 'n brãu!

Vasiliu Budescu.

S A E O N U

Conversare cu cetitóriele.

— Pest'a, 9/21 decembre. —

(Unu popa predicatoriu, — orbulu si lumin'a, — pocaint'a ómeniloru, — unu crescinu anonimu, — emancipatiunea femeiloru, — cu politic'a remani de nimic'a, — mai alesu déca esti in cerculu dame-loru, — si mai unele — altele.)

Unu preotu de la sate, óre candu-va s'a decisu seriosu, ca in dominec'a mai de aprópe sê tiena natiei o „predicatia“, — si asié in diu'a amintita, santulu parinte si-a inceputu „cazani'a“ cam in urmatoriu modu:

„Iubitiloru crestini! — Precum a-ti auditu din domnedieiescile cuvinte ale santei evangelié, asta-di prazuimu sant'a domineca a *orbului* (Evang. de la Ioanu c. 9, v. 5), — si fiindu-câ asta-di este dominec'a orbului, vi voiú vorbí despre — *lumin'a adevêrului*...“

Ori câtu de mare sê fie contrastulu intre evangeli'a orbului si intre lumin'a adevêrului, acestu contrastu la totu casulu e numai in aparintia, ceea ce a demonstrat'o si susu laudatulu parinte — pana la evidin'ia; de óre ce, precum de comunu s'au sprimatu auditorii, santi'a sa cu acésta ocaziune: „a trantitu o predicatia“ atátu de crancena si petrundietória, câ insu-si crestinii cei ce n'au fostu de facia — s'au otaritu spre pocaintia si spre calea adevêrului, toti cu seriositate sprimandu-se, câ de aci in colu voru merge mai desu la biserica — déca va impartí pop'a santele pasci.

Cam asié impresiune a potutu sê esercedie a supra amabileloru cetitórié si observatiunea dlui antevorbitoriu, carele in numerulu trecutú a avutu onóre sê conversedie in acestu cercu familiaru.

A nume, dlu Constantinu (pe semne unu crestinu anonimu), luandu de martore si pe subscrisulu, cu tóta seriositatea, ca pop'a din poveste, díce câ in colónele acestui multu pretiuitu diariu s'au facutu multe discusiuni si conversatiuni a supra „emancipatiunii femeiloru“ si — fiindu-câ s'au facutu multe, si dóra pré multe discusiuni in privinti'a acestui objectu, asié dara — acuma vine consecinti'a — afla cu cale a mai riscá câte-va meditatiuni despre multu superatulu objectu din cestiune; inse cu dorere trebue sê marturisiru, câ nu potemu face „compliminte“ dlui autoru anonimu si la totu casulu nu-lu potemu felicitá — ca pe pop'a cu predicati'a amintita mai susu.

Adevêru, câ dlu anonimu face o „cazania“ lunga, lunga-lunga, sê se ajunga, inse cu unu efectú pré gresítu si nenorocitu.

Éta motivele nóstre!

Precum se vede, dlu anonimu e de acea opiniune gresíta, câ emancipatiunea femeiloru ar stá in aceea, ca si femeile sê póta participá, impreuna cu barbatii, pe terenulu politicu.

De unde, si pana unde?!

Apoi déca femeile ar parasí caminulu familiaru, déca s'ar desbracá de vestmentulu tandretieloru si alu fragedímei, pentru ca sê-lu inlocuiesca cu celu de fortia si taria — necesaria la o lupta barbatésca, si

lapedandu-se de sublim'a lorú chiamare femeiesca, ar merge in piatile publice, urcandu-se pe tribuna, adevêru câ aceste „femei emancipate“ voru poté rosti nisce declamatiuni si oratiuni pré eclatante si esorbitante; cu unu cuventu, se va poté escá unu „spectacolu“ pré interesantu, inse barbatii si copii acestoru ilustre anteluptatórie femeie emancipate — voru trebuí sê móra de fóme si sê íee lumea in capu, — séu barbatulu va trebuí sê se faca femeia, tat'a va trebuí sê implinésca detorintiele mamei, câ-ci intr'altu tipu copii voru trebuí sê se lapteze, sê se legone, sê se spele si sê se grigésca ei insi-si pe sine... Éta emancipatiunea femeiloru proiectata de anonimulu crestinu, pré zelosulu Constantinu! (A fostu ironia! Red.)

Dar sê nu cugete cine-va câ noi am fi contra emancipatiunii femeiloru; din contra, noi acést'a o dorimu si — din totu sufletulu o partinimu.

Inse cum?!

N'avemu multe cuvinte, pentru-câ adevêrulu se póte esprime câtu mai simplu, fara abundanti'a cuvintelorú, fara nici o intortocatura, acést'a fiindu caracteristic'a adevêrului.

Éta cum!

Adevêrat'a emancipatiune stá in adevêrat'a cultura si educatiune.

Prin acestu pucine cuvinte am dísu totu, ce se póte díce in meritulu acestei cauze multu importante, si de feliu nu suntemu dispusi a mai face vr'o lunga „cazania“, care numai ar molestá si póte chiar ar vatemá pe adevêrati amici ai emancipatiunii *femeiloru*.

Cei ce au urechi, sê audia! — Ér pe dlu anonimu lu-poftimu — sê ne combata, déca are motive ponderóse si arme conveniabile, — séu recunoscendu gresiél'a ce a comis'o „cu voia séu fara de voia“, sê se lapede de cugetárilé si meditatiunile sale, si — sê se inchine adevêrului.

Dar cum vedu, eu inca am caditu in o gresiéla — fara de voia, de óre ce, precum vedu, am facutu si eu o lunga predica seriósa, pe candu aveamu sê ridu de „femeile emancipate“ ale ingeniosulu si multu delectatoriulu crestinu anonimu; acésta seriositate inse devine din natur'a seriósa a emancipatiunii femeiloru, care e cu multu mai penderósa de câtu ca sê póta fi vr'odata — unu objectu de risu si de batjocura.

Am dísu, dar cu aceste inca n'am finitu.

Mai am inca unele observatiuni la politic'a dlui Constantinu.

Mie preste totu nu-mi place sê politisezu, cu atáta apoi mai pucinu atunci, candu sum intr'unu amabilu cercu de dómne si de damicele, cari de siguru nu se interesdíia asié multu de luptele politice, celu pucinu nu in aceea-si mesura cum se intereséza barbatii, mai alesu — cei politicastrii.

Nu-mi place sê politisediu, si totu-si — fiindu-câ s'a facutu vorb'a despre politica — trebue sê facu câte-va observatiuni in privinti'a acésta.

Eu, vorbindu cu sinceritate, trebue sê marturisescu, câ politic'a de asta-di, care domina in diferite forme, dar cu acelea-si intentiuni — de a supprime consciinti'a popóreloru — dícu, acésta politica, eu

credu că e cea mai mare nenorocire pentru omenime, si de aceea m'am convinsu că cea mai buna politica e — a nu face nici o politica.

Prin urmare, totu-si, vrendu de nevrendu — trebuie sê facemu politica.

Inse ce politica?

Aceea, ca sê nu ne legâmu de politic'a mare, si sê nu imitâmu pe intieptii cu „politic'a nalta“, cari de regula dau cu bat'a 'n balta, ci aretandu-ne facia cu acêsta politica câtu se pôte mai nepasatori, in aparintia sê ne tragemu in „passivitate“, ino nu pentru ca sê asceptâmu mur'a sê ni cadia in gur'a cascade, ci fie-care sê-si caute adeveratul seu terenu de „activitate“ si sê lucre apoi barbatosce sêu respective — femeiesce, si atunci starea nôstra politica sociale se va indreptâ spre bine.

In acêsta direptiune apoi nu numai barbatii, ci si femeile potu face, ba trebuie sê faca serviciu de politica natiunale.

Êta dara, câ noi nu eschidemu pe femei de pe terenulu politicu, unde femeile romane, de la urdîrea Romei si pana adi, totu-de-una si-au avutu rolulu lor, care l'au si pertatu cu demnitate, si lu voru portâ totu asié si de aci incolo. Nu trebuie dar sê se schimbe rolurile principali ca si cele mai neesentiale, ci barbatii sê faca fapte barbatosce, ér femeile sê nu-si parasêca nenumeratele si frumôsele ocupatiuni femeiesce, — si astu-felu apoi, cu anima liniscita vomu poté privi spre unu viitoriu mai splendidu pentru natiunea romana.

Dar sê nu uitâmu, câ fara cultura nu potemu face nici unu pasiu siguru inainte, — si cultur'a sê fie éra o adeverata cultura si nu numai o spoiala, — cultur'a nôstra trebuie sê fia cultur'a reale, cultur'a adeverata, cultur'a natiunale, oia numai acêst'a ne pôte emancipâ de influintiele straine, numai acêst'a ni pôte dá forti'a si lumin'a, ca sê potemu umblâ singuri pe picîorele nôstre, — câ-ci precum amu mai dîsu, prin cultura si educatiune ajungemu la adeverat'a emancipatiune.

Iulianu Grozescu.

CE E NOU?

La numerulu presinte alaturâmu invitarea de prenumeratiune pentru cursulu de anulu viitoriu alu „Familiei.“ Fia-ni permis a apelâ si aice la concursulu partinitoriu alu onorab. publicu, si a trage atentiunea-i a supra acelei invitâri. Amu spusu deja de multe ori, si o repetîmu de nou, câ numai de la spriginulu caldurosu alu onorab. publicu atérna, ca fói'a acêsta in tôte privintiele sê póta emulâ cu ori-ce fôia straina de genulu ei. Incâtu pentru noi, nu vomu crutiâ nici spese, nici ostenele, ca sê potemu satisfacé tôte dorintiele prenumerantiloru nostri; dar spre a poté face acêsta cu succesu, se poftesce mai nainte de tôte partinirea caldurosâ a onorab. publicu, ceea ce o si ceremu.

© (Serbare *dupla in Leta-mare.*) In absinti'a dlui redactoru alu acesteï foi primimu din Leta-mare, comitatulu Bihariei, o scrisóre de caracteru privatu. Inse fiindu convinsi, câ vomu face o placere onorab. publicu cetitoriu, sê ni se permita a abusâ de acêsta absintia, si a publicâ scrisóreã primita. Ea suna astu-felu: „Poporulu romanu din opidulu Leta-mare adi in 18 decemvre a avutu o serbare frumôsa: onomastic'a

iubitului seu protopopu Nicolau Vulcanu, la care oca-siune fiulu seu, redactorulu „Familiei“, si-a condusu pentru prim'a-óra tiner'a si amabil'a socia la caminulu parintiescu, — si astu-felu bucuri'a poporului fu dupla, serbandu nu numai diu'a onomastica a pré meritatului seu parinte sufletescu, ci si intrarea in viéti'a conjugala a fiului seu, crescutu in fragedele sale tineretie in mijloculu acestui poporu. Dupa terminarea serviciului divin, la care asistâ poporatiunea in numeru frumosu, fruntâii comunitâii bisericesci se adunara la cas'a parochiala, si acolo tinerulu si inteligintele capelanu Georgiu Selagianu, in numele poporului salutâ prin o cuventare bine simtita pe veteranulu preotu alu diecesei Oradea-mare, parintele protopopu Nicolau Vulcanu; apoi urmara alte cuventâri salutâtorie, dupa cari unu scolariu se adresâ cu vóce sonóra catra redactorulu „Familiei“ si lu-bineventâ dimpreuna cu iubit'a sa socia. Dintre celelalte salutâri si bineventâri mai amintimu numai pe acea frageda copilitia de cinci ani, care a salutatu jun'a parochia cu curagiu si amabilitate de sarutat. Inre cuventâri corulu baetiloru si cel'a alu fetitieloru, perondandu-se, intonara cantece ocazionale, cari facu onóre braviloru invetiatori Manu si Pavelu de aice. La aceste cuventâri venerabilulu protopopu betranu respunse fórte emotiunatu; apoi fiulu seu, poetulu nostru, rosti si dinsulu câte-va cuvinte dreptu multiamita, si érá unu ce sublimu a vedé, cum aceste cuvinte, isvorite din adanculu animei, stórsera lacrime din ochii poporului fericitu. Solenitatea durâ o óra si jumetate.“ Unu martore.

= (Unu *mecenat romanu.*) Repausatul romanu Jova Popovicu, a carui necrologu lu-am publicatu in unulu din nrii trecuti, a lasatu prin testamentulu seu natiunii romane, fara osebire de confessiune, sum'a considerabila de 100,000 fl. v. a. — Aceea natiune, care pôte aretâ din sinulu seu fii atâtu de patriotici, aceea e o natiune de viétiã.

× (Despre *seminariulu teologiloru din Oradea-mare.*) Ni se tramite o corespundintia lunga despre starea si educarea trista a teologiloru romani in seminariulu acêst'a catolicu. Din caus'a spatiului, estra-gemu inse numai urmatóriele: „In acestu seminariu, domnesce unu iesuitismu, o machinatiune . . . . si o bigotia órba din partea superioritâii magiarone, care nu incêta de a persecuâ pe teologii romani. In seminariulu acêst'a, foile romane sunt confiscate, si numai cele magiare sunt libere. — Unu teologu apoi, care are placere de a ceti romanescce, sêu si-aru procurâ ceva foia, e preocupatu de principiulu natiunalitâii, ce e contrariu dogmeloru catolice, si ca atare „non habet vocationem.“ Sórtea lui e apoi eliminarea din sinulu clerului si natiunii romane, câ-ci scopulu superioritâii este de a purgâ seminariulu seu de astfelu de turburatori de la cari patri'a magiara nu pôte sperâ nimic, si de a dá locu unoru obedienti pe cari sê-i póta tiené in obscuritate si sê-i creedie dupa tipulu si asemenarea lor. Si ei, multu pucinu, dar si-ajungu scopulu!“ Corespundintele amintesce apoi mai multe fapte triste, si-apoi finesce: „Considerandu aceste defecte detragatórie clerulu nostru, si ca sê avemu nisce preoti apti si folositori nu numai bisericeï, ci si natiunei romane, cine nu vede câ ar fi la locu cestiunea fundarii unui seminariu de teologi in Orade? Sêu noi n'amu poté avé unu seminariu precum au baremu Gherlanii? Sêu mai avutu e capitulu si mai mare e

dominiulu episcopiei Gherlei, decâtu a Oradea-mare? Inchiâiu cu acea, câ de ar dá Ddieu, sê li-vina acum odata si antistiloru nostri bisericesci oradani apa pe urechi!“ N. N.

× (*In Sibîiu*) s'a serbatu in 12 c. onomastic'a mitropolitului Andreiu, cu care ocaziune alunzii sem. au arangiatu in preser'a dîlei o productiune dupa urmatori'a programa: 1. „Respira Romanime“ es. de cor. voc.; 2. „Cuventarea festiva“ rostita de N. Petru; 3. „Lupt'a de la Calugareni“ pes. de Bolintineanu; decl. de S. Popescu; 4. „Pandurulu“ es. de cor. voc.; 5. „Ce-va despre pasiunea dorintiei“ dis. de G. Pletoșu; 6. „Intr'o pétra detunata“ es. de cor. voc.; 7. „Movil'a Rabaiei“ de Sionu, decl. de G. Ludu; si a 8. „Pe stepânulu“ es. de cor. voc.; la care a participatu unu publicu numerosu. Ceriulu se lungésca inca multi ani firulu vietiei pré veneratului parinte spre binele bisericeii si natiunei!

△ (*La academi'a de drepturi*) din Sibîiu s'au inscrisu in anulu acestu-a scolasticu 41 de auditori noi, intre cari 19 sunt unguri, 12 germani si 10 romani.

× (*Societatea de lectura a tinerimei*) de la gimnasiulu greco-catolicu romanu de Beiusiu, petrunsa de nobile simtieminte de recunoscintia catra parintele acestui asilu alu museloru romane, fericitulu episcopu Samuilu Vulcanu, i-va serba aniversarea mórtei sale in 25 decemvre st. n. pe langa parastasulu indatinatu si cu un'a modesta productiune literaria-artistica dupa urmatoriulu programu: 1. „Mersu natiunalu“, esecutatu de corulu instrumentalu sub conducerea lui Al. Campianu, stud. de a VIII clase. 2. „Cuvontu de deschidere“, rostitu de dlu profesor Teodoru Rosiu. 3. „Hor'a lui Buteanu“, intonata de corulu instrumentalu. 4. „Schitie“ din biografi'a fericitului episcopu Samuilu Vulcanu, propusa de P. Iliesiu, stud. de a VIII cl. 5. „La umbrele eroilor“, poesia de J. B. Bosco, aria de Mihaiu Ferlieviciu, cantata de corulu vocalu sub conducerea lui M. Ferlieviciu, stud. de a VII clase. 6. „Mórtea lui Sîncal“, poesia de Iustinu Popfiu, declamata de Zacharia Cereu, stud. de a VIII clase. 7. „Bir oitia“, intonata de corulu instrumentalu. 8. „Disertatiune despre literatura“, propusa de J. B. Bosco. 9. „Balcescu morindu“, poesia de Alesandri, aria de J. Vorobchieviciu, solo de M. Ferlieviciu. 10. „Trei boieri“, poesia de V. R. Buticescu, declamata de Georgiu Sfarlea, studente de a VIII clase. 11. „Nóptea de véra“, poesia de Ios. Vulcanu, dupa Heine, aria de I. Vorobchieviciu, cantata de corulu vocalu. 12. „Cuvontu de inchidere“, rostitu de dlu prof. Teodoru Rosiu. 13. „Mersulu ostasiloru romani in Basarabia“, esecutatu de corulu instrumentalu.—Sperâmu câ on. publicu romanu din locu si giuru nu va pregatí a asiste câtu de numerosu la acésta serbare natiunale. Din siedinti'a ordinaria a societâtií de lectura tienuta la 10 decemvre 1871. Beiusiu, 10 decemvre 1871. T. Kóvári, presiedinte. Isaia B. Bosco, notariulu corespundint.

✠ (*Necrologu.*) Victori'a Maxin n. Pataky de Carpesdu-mare, cu anima dorerosa, in numele seu si a nepótei Luis'a Traila n. Maxin si a sociului acesteia Georgiu Traila, si a celorlalte rudenie, face trist'a insciintiare despre repausarea pré amatului seu sociu respective unchiu etc. Avramu Maxin de Kaczko. can. on. a biser. cated. din Lugosiu, archid. si paroc. gr. cat. a Timisiórei, ases. consist., condecoratulu cu cru-

cea auria cu corónasi cu ordinulu papale, reprezentantului emttense si a cetâtií Timisióra. — intemplata in 9 l. c. $\frac{2}{4}$ 12 óre a. m. dupa mai indelunga suferintia in anulu etâtií 73-le si a preutiei sale 46-le dupa cuminecarea cu ss. sacramente. — Remasitiile terestre, dupa binecuventarea din biserice'a gr. cat. a Fabriculu in 11 dec. a. c. la 2 óre dupa amédi, se au inmormontatu in cimiteriulu locale gr. cat. Fia-i tierin'a usióra, si memori'a eterna. Timisióra, in 9 dec. 1871.

Literatura si arte.

± (*Diariu nou umoristicu-satiricu.*) La nrulu de adi alaturâmu si invitarea de prenumeratiune la noulu diariu umoristicu „Priculiciu“, care incepundu de la anulu nou va apare sub redactiunea amicului si colaboratorelui nostru Iulianu Grozescu, carele si la foile nóstre umoristice a lucratu unu timpu indelungatu cu succesu. Lu recomandâmu onorabilului nostru publicu cetitoriu.

⊙ (*Avisu.*) In Turinu a esítu de sub pressa unu opusculu in prosa intitulatu „Doruri si Sperantie“ de Dr. I. C. Dragescu. Costa 40 cr. v. a. (1 leu nou). Nu se va tramite decâtu aceloru ce voru solvi inainte. Cei ce dorescu a-si procurá acestu opusioru, voru binevoi a se adresá dlui A. P. Alexi in Gratz (Austria) post. restant. Sunt rogate tóte foile romane a publicá acestu avisu.

△ (*Sub titlulu „Din Iasi“*) va aparé preste puicinu unu romanu ingeniosu si bine scrisu, de d. Miler, june de multu talentu, care in timpu scurtu a scrisu romanescce multe incercâri poetice. Volumulu capreste 14 côle 16°.

= (*Istori'a infanteriei.*) In curendu va esí de sub pressa „Istori'a infanteriei“, prelucrata de capitanulu C. Moroiu, ilustrata cu gravuri, represintandu diferitele arme cu care au fostu armata infanteri'a din timpurile cele mai vechi pana in diua de asta-di, precum si soldatii de infanterie in 18 gravure. Acestu uvragiu este uniculu care apare in limb'a romana. Liste de abonamentu sunt depuse la librari'a D. Soczek, cum si la toti dnii comandanti de Calarasi de prin districte.

= (*Ateneulu Romanu.*) Programulu conferintieloru publice pe anulu 1871—72: Domineca, 28 noemvre. Artele in Itali'a, in secolulu XVI. Leonardo da Vinci. Omulu si artistulu. Influinti'a sa a supra cumoscintieloru umane: D. C. Stancescu. Domineca, 5 decemvre. Originile si caracterulu literaturiei germane: D. C. Eraclide. Domineca, 12 decemvre. Idem continuare. Idem. Domineca, 19 dec. Art'a de a nu imbetrani: D. U. de Marsillac. Domineca, 26 decemv. Raporturile economiei politice cu politic'a: D. A. Vericénu. Domineca, 2 ian. Rolulu slugiloru pe scen'a teatrului: D. G. Bengescu. Marti, 4 ian. Libertatea prin sciintia: D. U. de Marsillac. Domineca, Clorulu si compusii soi cu esperintie chemice: D. Dr. Davila. Domineca, 16 ian. Despre schimbarea stârii corpurilor; conferintia insocita de esperintie: DD. Mihaiu Suciú si Iacobu Lahovary. Domineca, 23 ianuariu. Despre caracterele si esistinti'a poesiei. Viitorulu poesiei: D. I. Masimu. Domineca, 31 ian. Idem continuare. Idem. Domineca, 6 fauru. Despre comerciulu si industri'a natiunale: D. E. Protopopescu Pache. Domineca, 13 fauru. Idem continuare. Idem. Marti, 15

fauru. Filosof'ă cantecelorui lui Béranger: D. U. de Marsillac. Domineca, 20 fauru. Artele in Franci'a in seclulu XIX. D. Ingrs. Doctrinile sale in arta. Influinti'a sa a supra scólei franceze. Scól'a de belle-arte din Bucuresci: D. C. Stancescu. Joi, 24 fauru. Despre cometi: D. Stefanu Mihailescu. Domineca, 24 fauru. Idem continuare. Idem. Joi, 2 martiu. Liberulu arbitriu si responsabilitatea omului: D. A. Vericeanu. Domineca, 5 martiu. Viétiă, operele si geniulu lui Beethoven: D. Nicolau Racovitia. Joi, 9 mart. Frumsetiele istoriei natiunale: D. A. Roques. Domineca, 12 martiu. Omulu ante-deluvianu. Istori'a timpurilor ante-istorice: D. C. Esarcu. Joi, 16 martiu. Tiér'a noastră din punctulu de vedere economicu si statisticu: D. P. S. Aurelianu. Domineca, 19 martie. Despre san-tirea d'lei a 7-a si despre serbarea ei la diferitele popóre; despre Domineca: D. cte Carolu Rosetti. Joi, 23 martiu. Ionu Vachman, Ludovicu Wiest si influinti'a acestoru artisti a supra desvoltării gustului musicale in Romani'a: D. C. Stancescu. Domineca, 26 mart. Despre Sulfu, (Puciósa) si compusii lui. Esperintie chemice: D. Dr. Davila. Joi, 30 martiu. Sully si Colbert; influinti'a doctrinelor lor a supra agriculturii si industriei franceze; D. P. S. Aurelianu. Domineca, 2 aprilie, despre Ddieu si principalele forme, ce au investitu acésta idea la diferitele popóre: Sabeismulu si Fetichismulu: D. cte Carolu Rosetti. Joi, 6 aprilie. Studie istorice: D. P. Cernetescu. Domineca, 9 aprilie. Moral'a lui Molière: D. G. Bengescu. Joi, 20 aprilie. Studie literarie: D. G. Sionu. Domineca, 23 aprilie. Impresiuni de caletoria: D. C. Esarcu — Conferintiele ce se voru mai adauge pe langa conferintiele, cuprinse in acésta programa, se voru anuncia prin diurnale. Comitetulu.

Din strainetate.

⊙ (*Consululu prusescu din Petru-pole palmuitu.*)

Din Petrupole primimu scirea mai incredibila, câ clironomulu rusescu, care e unu inamicu renumitu alu nemtiloru si specialu alu prusiloru, ar fi palmuitu pe principele Reuss, consululu prusescu.

× (*In teatrulu*) din Collar (Peru) se representă tragedi'a: „Adrienne Lecouvreur.“ In actulu ultim u se intempla o inveninare si actorii striga desperati dupa ajutoriu medicalu. Dar atunci se redică unu omu din parteru, si strigă cu voce infricosiata: „Dati-i Adriennei oleiu, dati-i oleiu!“ Ni potemu intipui, câ dram'a acést'a atātu de tragica, se finí cu unu risetu cumplitu alu publicului.

= (*Despre Dora D'Istria.*) Cunóscemu pré bine cu totii pe acést'a literata romana cu renume european. Acum cetimu in foile straine, câ sosindu imperatulu si imperatés'a de Brasili'a in Florenti'a, delocu si-au esprimatu dorinti'a a si-poté face cunoscentia cu acést'a principesa si literata romana. Dorinti'a imperatului Brasilei si-a sociei sale se impliní si dinsii si-petrecura la olalta cu Dora d'Istri'a mai multe óre.

= (*Istorióra de amoru.*) S'a intemplatu la Mosc'v'a. Unu studinte, cu numele Saternikon, s'a inamorat de dsiór'a An'a Goldenberg, fiica unui medicu. Parintii fetei inse i refusara bine-cuventarea lor. Junele inamoratulu li declarà, câ elu se va impuscá. Amant'a lui, temendu-se de esecutarea amenintiării lui, merse dimpreuna cu frate-sau la locuinti'a sa. Elu,

chiar in acelu momentu si-descarcă revolverulu. Jun'a copila nebuni la momentu.

⊙ (*Patru teatruri*) au fostu distruse in incendiulu de la Chicago.

Feliurite.

⊙ (*Resbelulu si pacea.*) Publicămu in interiorulu nrului presinte dóue ilustratiuni fórte frumóse. Una-e, care ni represinta: resbelulu si ceealalta: pacea. Sê le privimu număi, sê privimu „Resbelulu“ cruntu si inficatoriu, si sê privimu si „Pacea“ dragalasia, placuta si atragatória si vederea lor mai elocinte ni-va vorbi, mai adencu ne va petrunde, decâtu ori-ce descriere, si noi depunemu dar pén'a.

= (*Ce socia sê ni alegemu?*) Innainte de a respunde la intrebarea acést'a, estragemu urmatoriulu pasagiu din „Amorulu“ de Michelet: „Nu e destulu, déca femeia te iubesece numai, nu e destulu, déca te intielege numai; ea trebuie sê-ti rentórca ce-va: scanteia de spiritu pentru atare, si cugetu pentru cugetu. Eu chiar pentru aceea, déca ar fi vorba despre casetoria, asiu preferí pe o franceza innaintea ori-caroi alte femei din lume. Femeia germana e in sine buneti'a si amorulu, curatieni'a si naivitatea ei e rapitória. Virgin'a, retras'a, domestic'a, visatória, atātu de fidel'a, firm'a si totu-si gingasi'a femeia anglesa, — e intr'a-deveru unu idealu de femeia. Femeia spaniola e tóta focu, te aprinde, ér' frumseti'a femeii italiene, subtilitatea ei, imaginatiunea viua, fantasi'a si naivitatea ei petrundiatória te face a nu-i mai poté resiste; la vederea ei suntemu farmecati, suntemu invinsi. Dar' déca cerci unu sufletu, sare sê-ti respunda sufletului teu cu scantei de pricepere si amoru, care se-ti intinerésca anim'a cu istetíme dragalasia, cu vialitate, cutezantia, cu vocea si cantecu de paseri, — atunci alegeti femeia franceza. Numai o impregiurare este, pe care nu ni-e permisu s'o trecemu cu vederea, si asta-e: câ femeia franceza se desvólta pré curendu. O copila franceza de 15 ani, e pentru amoru moralmente si fisice atātu de matura, ca o copila anglesa de 18 ani. Asupra acestei desvoltări pré rapede influintiéza si music'a, care se cultivéza in Francia in mesura atātu de mare. Si femeia anglesa cultivéza music'a, dar' pentru dins'a e acést'a munca. Si femeile germane si italiene iubescu music'a, pentru-câ e musica. Dar' innaintea femeii franceze music'a e amoru, in form'a artei. Amorulu vine, music'a dispare, si fortepianulu atātu de folositu, remane parasitu. Socia tenera franceza, decomunu, nu posiede faci'a acea inffloratória, cu acea limpedíme visibila si cu acele espressiuni vergure petrundiatória, cari sunt insusírile proprie ale germanelor. Dar femeia franceza, dupa casetori'a sa, se infrumsetiéza in modu uimitoriu, precandu femeile din resaritu, si-perdu frumseti'a, ma de multe-ori, se vestozescu detotu. La francesi nime nu perde prin aceea, câ si-á o copila urita, pentru câ-i-a lipsitu — amorulu. Inbindu, se pface alta femeia din ea, abié-s'o recunosci!“ — Asié vorcesce dlu Michelet despre franceze, cari ar fi cele mai bune, frumóse si placuta socie. Noi, din parte-ne, i observamu numai ce-va. Se vede, câ dlu Michelet, nu a cunoscutu, séu a uitatu de frumseti'a incantatória, si nevesteditória, si de anim'a iubitória si nestingibila a — romaneloru.

Glume si nu pré.

— Buna diu'a Avrame, da ce-e, mai bine-e domnului teu?

— De unde sê-i fie mai bine? Precum audu, piciorulu i se va amputá.

— Ei frate, ce mai vrei? Nu te imbucuri cá vei avé se curati numai unu caltiunu?

— Mei Ióne, — dîse unu domnu catra servitoriulu seu — du-te in „Otelu Natiunalu“ si cêrca acolo pe negotîtorulu N. din Bucuresci. Spune-i cá lu-rogu, sê vina delocu la mine.

— Ce-e, nu lu-ai aflatu? — lu-intrebá apoi, rentornandu servitoriulu.

— Ba lu-am aflatu.

— D'apoi unde-i dara?

— D'apoi, me rogu, eu lu-am aflatu, inse nu erá nici negutîtoriu, nu-lu chiamá nici N. si nu erá nici din Bucuresci.

— Dle Isidóre, dta trebuie cá ai si copii?

— Am dieu, si inca doi. Unulu e oficieru, ér celalaltu negotîtoriu.

— Trebuie cá ei ti-facu o bucuria acum la betranetie.

— Ai dreptu, inse numai aceea e paguba, cá bucuri'a ce mi-o facu ei amendoi, e *intórsa*. Unulu, care-e oficieru, in locu sê fie cu pusc'a totu pe spate, serie neinctatu la — cambii; ér celalaltu, care-e negotîtoriu, si ar trebî sê fie totu la comptoirulu seu, ca sê scrie cambii, acest'a umbla neintreruptu numai cu — pusc'a pe spate.

— De ce stau acolo, in stradele acele, sentinelele acele multe?

— Ca sê impedece hotfilele si jefurile, ce s'au intemplatu in — anulu trecutu.

— Bade Nicolae, — dîse unu june catra unu betranu din satulu seu — eu asiu luá pe o féta din cele trei ale dtale.

— D'apoi pe care o vrei tu?

— La care i dai zestre mai mare.

— D'apoi cá eu li dau zestre la un'a ca la alt'a.

— D'apoi atunci mi-e totu un'a. Dâ-mi-o pe care o vrei.

— Nevastutia draga, — dîse unu barbatu catra soc'fa sa, care chiar atunci si petrecea cu unu june — asculta numai, ce mi-scrie unu amicu alu meu. Elu me provóca sê-mi asigurezu si eu viétia; dar eu numi facu tréba cu speculatiuni de aceste, cá-ci atát'a sum de nenorocosu in ele, incátu spre es. déca mi-asiu asigurá acum viétia, mi-vine a crede, cá in veci nu voiu mori!

— Atunci sê nici nu te asigurezu! — i respunse nevêsta suridiendu junelui.

Gâcitura numerica *)

de Mari'a A. Scaiusianu.

- 2, 3, 9, 2, 15. E regele fiereloru.
 10, 11, 4, 1, E regin'a floriloru.
 7, 8, 15, 12, 9, 2, 15. P'acést'a caletorimu.
 2, 13, 9, 7, 5. In viétia o iubimu.
 2, 15, 14, 13. Nóptea ea e domnitória.
 1, 12, 11, 10, 3, 5. Fidela priveghiatória.
 8, 15, 6, 7, 9, 6, 3, 1. Ni-e solulu primaveréi.
 4, 11, 12, 6, 9, 2, 15. E mediloculu recrearei.
 1—15. Totu lupta pentru natiune,
 Bravu, si-precum se cuvine
 Unui fiu, care si iubescé,
 Pe mum'a, care-lu nutresce.

In nrulu 48 din gresiéla nu s'a publicatu numele autóriei rebusului, care e de : Amali'a Lupanu.

Deslegarea gâciturei de siacu din nr. 47 :

M'am plansu la floricele,
 La sóre, riu si noru,
 Li-am spusu grozava-mi gele,
 Si chinulu surpatoriu.

Si florile 'n suspine
 Se inecau plangéndu.
 Ér sórele 'naltíme
 Se ascundea oftandu.

Iosifu Vulcanu.

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domnisiórele : Mari'a Rosiu, Corneli'a de Popu, Mari'a A. Sauleanu, Amali'a Szabó, Anastasi'a Leonovicu, Mari'a Dumbrav'a, si Mari'a Ciuicanu; si de la dnii Ioanu Necsi'a si Demetriu M. Iosofu.

Post'a Redactiunii.

Dlui Horatiu. De ar fi si poesi'a dtale atatu de poetica, ca numele dtale, amu publicá-o.

Sum trsitu! Ba dieu dta nu esti tristu, ci noi, ca trebuie, in absinti'a dlui Redactoru, se-ti cetimu poesi'a — trista.

Catra primavéra. Nu-e mirare, ca poesi'a e rea, déca mus'a dtale, acum iern'a, vré se se inspire de frumséti'a primaverii.

Grele timpuri amu ajunsu! Grele dieu, fratióre! Se sporescu poetii ca buretii dupa ploii. Sermanii de noi!

Si ea! Nu numai ea, dar si noi ti-spunemu cu tóta sinceritatea : „Pune poft'a 'n cuiu baditia“ — de a fi poetu.

Proprietariu, redactoru respundiatoru si editoriu : **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Piati'a Pesciloru, Nr. 9.